

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Studieprogramporteføljen 2010/2011

---

1. TILRÅDING

- A) *Fra og med studieåret 2010/2011 tillates studieprogrammene 1-5 nedenfor opprettet. Det gis ikke ekstra basisbevilgninger eller RSO-bevilgninger. Antall studieplasser på programmene tas av fakultetets totale ramme, og de endelige opptakstallene for de nye studieprogrammene fastsettes i forbindelse med styresaken om den samlede opptaksrammefordelingen for studieåret 2010/2011 i styremøtet 03.12.09.*
- 2-årig masterprogram i energibruk og energiplanlegging ved IME-fakultetet.
Kandidatenes tittel: -Master i teknologi / sivilingeniør.*
  - 2-årig internasjonal Erasmus Mundus-fellesgrad; EMECS/European Master´s Course in Embedded Computing Systems v/ IME-fakultetet: Jf S-saksvedtak 25/2009 23.04.09, der dette ble tillatt omsøkt og vedtatt opprettet dersom søknaden ble imøtekommet i EU-systemet, og i og med at den nå er det så tillates denne fellesgraden opprettet fra og med studieåret 2010/11. Fellesgraden gis sammen med Technische Universität Kaiserslautern (konsortie-koordinator)-Tyskland og University of Southampton-Storbritannia.
Deltakelsen i det EU-godkjente programmet skal skje uten å bryte det gjeldende gratis-prinsippet i universitetslovens § 7-1, som sier at statlige universiteter og høyskoler (norske) ikke kan kreve egenbetaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører fram til en grad eller yrkesutdanning.
Kandidatenes tittel: -Master of Science in Embedded Computing Systems.*
  - Erfaringsbasert masterprogram på 90 studiepoeng i pedagogisk-psykologisk rådgiving ved SVT-fakultetet.
Studiet organiseres som et modulbasert deltidsstudium, og tillates egenfinansiert gjennom kursavgift i henhold til unntaksadgangen for erfaringsbaserte masterprogram gitt i § 3-2-(1)-c i den nasjonale forskriften for egenbetaling hjemlet i universitetslovens § 7-1.
Rektor fastsetter etter særskilt søknad fra fakultetet nivået på egenbetalingen (jf forskriftens § 3-2-(3), dersom Styret tillater adgang til opprettelse av programmet.
Kandidatenes tittel: -Master i pedagogisk-psykologisk rådgiving.*
  - 2-årig internasjonalt masterprogram i Maritime Engineering innen Nordic Five Tech ved IVT-fakultetet. Dette skal iverksettes kun som et felles program, og ikke som en fellesgrad. En forutsetning for opprettelsen er den formelle avklaringen fra Nordisk Ministerråd. Det forutsettes videre at det innen teknologirådetts studieplanfrist 15.12.09 utarbeides*

en endelig studieplan, og at det også for øvrig foretas fullstendige avklaringer med hensyn til alle punkter i henhold til kravspesifikasjonen for nye studieprogram.

Kandidatenes tittel: -Master of Science in Maritime Engineering.

5. 2-årig internasjonalt masterprogram i Sustainable Architecture ved AB-fakultetet.
Kandidatenes tittel: -Master of Sustainable Architecture.

B) Fra og med studieåret 2010/2011 nedlegges studieprogrammene 1-2 nedenfor. Dette innebærer at det fra og med høsten 2010 ikke blir tatt opp nye studenter til disse programmene.
Registrerte studenter på programmene får fullføre sine studier innenfor normert studietid. Fakultetet avgjør individuelle innpassinger utover dette.

1. 3-årig Bachelorprogram i middelalderkunnskap ved Det humanistiske fakultet.
2. 2-årig Master of Philosophy-program i maritim arkeologi ved Det humanistiske fakultet.”

2. BAKGRUNN

2.1 Tidsplan

Vi opererer ut fra den nedenforstående tidsplan, og der Rektoratet ved Prorektor for utdanning og læringskvalitet og Studiedirektøren mellom fakultetenes endelige oversendinger og Styrets endelige behandling og vedtak sørger for vurderinger av og innspill fra de respektive forvaltningsutvalgene samt Utdanningsutvalget og Dekan-møtet.

Brev til fakultetene	Møte m/ fakultetene	Frist 1 for fak.	Styre-beh. 1 O-6/09	Brev av 02.07.09 til fakultetene	Frist 2 for fak.	Styre-vedt. 2 S-sak	Styre-vedt. 3 S-sak
12.01.09 Prosesstart	18.03.09 Kontaktmøte	01.05.08	12.06.08 Signaler til fak.	Rektors/Styrets signaler videreføres, samt kriterier og rev. krav.spek av juni 2009	10.09.08 Endelige program-forslag	09.10.08 Endelige program-vedtak	03.12.09 Samlet opptaks-ramme-fordeling eksist. og nye progr.

2.2 Fakultetenes endelige forslag til opprettelser av nye studieprogram og nedleggelse av eksisterende studieprogram fra og med studieåret 2010/2011

Fakultet	Foreslås opprettet	Foreslås nedlagt
DMF	-	-
NT	(-Erasmus Mundus; 2-årig int. fellesgrad; Aqua Mundi; søknaden ble ikke imøtekommet i EU)	-
IME	-2-årig teknologi-masterprogram i energibruk og energiplanlegging (dvs. en ”IH-parallell” til det 5-årige, integrerte siv.ing.programmet i energi og miljø)	-

	-Erasmus Mundus; 2-årig int. fellesgrad; EMECS/European Master's Course in Embedded Computing Systems, <i>søknaden BLE imøtekommet i EU</i>	
HF	(-Erasmus Mundus; 2-årig int. fellesgrad; Choremundus; <i>søknaden ble ikke i møtekommet i EU</i>) (-Erasmus Mundus; Applied Ethics, 1-årig int. fellesgrad; videreføring og utvidet konsortium; <i>søknaden ikke imøtekommet i EU</i>) (-Erasmus Mundus; Applied Ethics; ph.d. int. fellesgrad; <i>søknaden ikke imøtekommet i EU</i>)	-Bachelor i middelalderkunnskap (men det tverrfaglige tilbudet videreføres som spesialisering innenfor aktuelle eksist. program) -M.Phil. i maritim arekologi (men fagområdet ivaretas innenfor eksist. masterprogram i arkeologi)
SVT	-Erfaringsbasert masterprogram på 90 stp i pedagogisk-psykologisk rådgiving	-
IVT	-2-årig, nordisk masterprogram i Maritime Engineering innen Nordic Five Tech.	-
AB	(-Erasmus Mundus; 2-åring int. fellesgrad; READS; <i>søknaden ikke imøtekommet i EU</i>) -2-årig int. masterprogram i Sustainable Architecture (Zero Emission Architecture)	-

Mht forslag som var med i runde 1 og som ikke er med nå i den endelige runde 2:

a) Tidligere foreslåtte 2-årige masterprogram i audiologi med HF som vertsfakultet:

HF melder at fakultetet etter ha gjennomført drøftinger med de aktuelle samarbeidsfakulteter (SVT, DMF, IME) samt HiST likevel ikke finner grunnlag for å foreslå dette opprettet fra og med 2010/2011, men at fakultetet er innstilt på å arbeide videre med forslaget langs de linjer som Rektor skisserte i O-sak 6/09 i Styret 17.06.09 med sikte på en ny søknad neste år. Det blir (spesielt av IME) vist til kommende behandling av Tverrfaglighetskomitéens rapport.

b) Tidligere foreslåtte 2-årige masterprogram i Renewable Energy Technology med IVT som vertsfakultet:

IVT har ikke med forslaget om opprettelse av 2-årig internasjonalt program i Renewable Energy Technology. Dette i tråd med FUS sitt vedtak 09.09.09 om at det skal nedsettes en komité for å få utredet situasjonen vedrørende samlet utdanningstilbud innenfor energi og miljø. FUS viser for øvrig også til kommende behandling av Tverrfaglighetskomiteens innstilling.

For de fullstendige forslagene fra fakultetene viser vi til vedlegg/lenkesamling.

2.3 Rektors/Styrets signaler til fakultetene i O-sak 6/09 (12.06.09) mht de foreløpige forslag

Rektors gav i O-saksnotat av 09.06.09 følgende kommentarer og anbefalinger til fakultetenes forslag og det videre arbeid med disse fram til den fristen 10.09.09 for oversendelse av de endelige forslag:

”3.1 Generelt med hensyn til alle de foreløpige forslagene:

Rektor drøftet saken i sitt Dekan-møte 08.06.09 og slutter seg til forvaltningsutvalgenes og Utdanningsutvalgets uttalelser og anbefaler at fakultetene går videre med alle sine foreliggende, foreløpige, konkrete forslag til endringer i studieprogramporteføljen for studieåret 2010/2011.

I tillegg ønsker Rektor å gi noen **konkrete signaler** til fakultetenes videre arbeid fram mot de endelige forslagsframsettingene i høstsemestret 2009:

-Ved innsendelsene av de endelige forslagene i høstsemestret 2009 må fakultetene på vanlig måte følge malen i kravspesifikasjonen for nye studieprogram. Studieavdelingen sørger for at kravspesifikasjonen oppdateres med nærmere krav om beskrivelse av læringsutbytte (jf nasjonale kvalifikasjonsrammeverk) samt tydeligere krav om kopling til forskningsstrategi før de endelige forslagsoversendingene i kommende høstsemester. Utdanningsutvalget har initiert arbeidet med en samlet implementering av kvalifikasjonsrammeverket og ved nye program bør dette innarbeides allerede fra starten av.

-Rektor slutter seg fakultetenes foreslåtte forslag til programopprettelser og –nedleggelse og ber om at det arbeides videre med alle de nye programforslagene i henhold til ovenforstående strekpunkt.

3.2 (Spesifikt) Ad Renewable Energy.

-Med hensyn til forslaget om et nytt 2-årig, internasjonalt, engelskspråklig masterprogram i Renewable Energy ved IVT-fakultetet som vertsfakultet (i samarbeid med IME og NT), så registrerer Rektor at FUS i sitt råd i vedtak i FUS-sak 29/09 den 08.05.09 anfører at prosessen ved de impliserte fakultetene ikke har vært tilfredsstillende slik at forvaltningsutvalget foreslår at arbeidet med etablering av dette studietilbudet som et nytt, bredere masterprogram bør fortsette med sikte på formelle opprettelse og første opptak av studenter høsten 2011.

-Det foreliggende forslag til program er meget interessant og i godt strategisamsvar, slik at dersom de involverte fakultetene og FUS ved innsending av de endelige forslagene H-09 med henblikk på studieåret 2010/2011 sammen vurderer det slik at dette kan forseres vil Rektor vurdere anbefaling av opprettelse fra og med H-10 i forbindelse med styresaken H-09 om fastsetting av porteføljen i studieåret 2010/2011.

3.3 (Spesifikt) Ad audiologi:

-Når det gjelder den foreliggende skissen til nytt 2-årig masterprogram i audiologi (jf vedleggs-samlenken) som HF-fakultetet anbefaler at blir opprettet ved NTNU fra og med studieåret 2010/2011, men som IME-fakultetet anbefaler at ikke blir opprettet selv om fakultetets eget IET-institutt foreslår det, så ber Rektor fakultetene om å forstå følgende innen de endelige forslagsframleggene i kommende høstsemester 2009:

-Den faglige ledelsen ved HF, IME, SVT og DMF drøfter i fellesskap det foreliggende forslaget, og bes om å fremme et felles forslag når det gjelder utviklingen av dette skisserte studietilbudet. HiST er også en vesentlig bidragsyter i det lanserte forslaget, og må nødvendigvis konsulteres undervegs.

-Rektor ber om at HF som forslagsstiller til programopprettelsen tar initiativet til slike drøftinger, og rektoratet vil kunne delta her når dialogen mellom fakultetsledelsene om dette er blitt nærmere etablert.

-I IMEs ekspedisjon (jf vedleggslenkesamlingen) er dette forslaget avvist med henvisning til

disiplinprinsippet slik dette framstilles og defineres i komiteen som har sett på dette med tverrfaglighet i utdanningen (jf foranstående punkt 2.2.4; Tverrfaglighet i utdanningen).

-I HF's ekspedisjon (jf vedleggslenkesamlingen) henvises det til IMEs ekspedisjon og anføres at IMEs argumentasjon tar utgangspunkt i et prinsipp i en delt komiteinnstilling som sannsynligvis skal på høring i hele organisasjonen, og peker på at dette i alle høve ikke innebærer noen vedtatt føring pr. dato. HF uttaler videre at fakultetet kan stille seg til disposisjon som vertsfakultet i en etableringsperiode.

-Rektor vil i denne sammenheng peke på at forslaget om etablering av nytt toårig masterprogram i audiologi også ble lansert av HF-fakultetet i fjor, og i Rektors notat av 03.06.08 til S-sak 39/08 den 12.06.08 om studieprogramporteføljen for studieåret 2010/2011 het det at Rektor mente at forslaget om etableringen ikke var modent for implementering allerede fra og med 2009/2010, men at forslaget ble ansett som meget interessant og at det kunne inngå som et av casene i det som senere ble Seip- komiteen. Styret sluttet seg til disse anbefalingene fra Rektor (S-vedtakspunkt 1 og 2 i S-sak 39/08).

-Komiteen som vurderte tverrfaglighet i studieporteføljen valgte ikke å komme med konkrete anbefalinger med hensyn til dette, men henviser til de forslag som kommer i linjen. Og de foreliggende forslag i linjen er som vist foran ikke sammenfallende fra henholdsvis HF og IMEs side.

-Rektor påpeker at de prinsipielle spørsmål som Seip-komiteens rapport inviterer til debatt om vil bli gjenstand for en nærmere drøfting og eventuell høringsrunde med en høringsfrist et godt stykke ut i kommende høstsemester, og at de eventuelle nye strategiske føringer som dette vil medføre vil bli avgjørende for vår framtidige porteføljeutvikling.

-På nåværende tidspunkt bør imidlertid audiologi-forslaget og alle andre forslag i utgangspunktet vurderes i henhold til den etablerte praksis pr. dato, og da er dette et forslag til ny programopprettelse som en normalt ville sluttet seg til ut fra at et fakultetet stiller seg til disposisjon som vertsfakultet.

-Rektor vil komme tilbake til sine endelige konklusjoner og anbefalinger med hensyn til dette forslaget når Styret i høstsemestret 2009 skal fastsette den endelige programporteføljen for studieåret 2010/2011, og det vil si etter at de aktuelle fakultetsledelsene har gjennomført den foranskisserte konsultasjonsprosessen omkring det foreliggende audiologi- framlegget.”

3. VURDERING

3.1. Få endringer

Når det gjelder fakultetenes forslag ser vi at det samlet sett er få endringer. Fakultetene foreslår til sammen fem nye studieprogramopprettinger og to nedleggelse, mens alle de øvrige eksisterende studieprogram ønskes videreført. Dette er i praksis en form for konsolidering av dagens portefølje. Det er ingen mangel på kreativitet og dynamikk, men den faktiske ressursituasjonen gjør det utfordrende å få realisert de ønskede utviklingsforslag så raskt som en kunne ønske. Et uttrykk for dette er kanskje også det forhold at to av de nye programforslagene som ble lansert i første runde tidligere i år nå ikke er med i fakultetenes endelige forslagsrunde med hensyn til nye opprettinger fra og med studieåret 2010/11. Dette gjelder henholdsvis forslaget om toårig masterprogram i audiologi med HF som aktuelt vertsfakultet og forslaget om toårig masterprogram i Renewable Energy med IVT som vertsfakultet. Det er imidlertid viktig å presisere at fakultetene ikke avskriver muligheten for at disse kan bli etablert det påfølgende studieår. Dette året har også vært spesielt med tanke på de

ekstra, økte opptaksrammer en fikk som følge av finansskrisen. Dette har naturlig nok vært en stor utfordring både organisasjons-, personal- og arealmessig, selv om de ekstra, tildelte studieplassene var fullfinansierte.

3.2 Hvilke endringer og i hvilken retning?

For de fullstendige forslagene fra fakultetene viser vi til vedlegg/lenkesamling.

Vi ser at de foreslåtte opprettinger innebærer at de bidrar til:

-å styrke NTNUs omdømme som et breddeuniversitet med teknisk-naturvitenskapelig hovedprofil

-å styrke og underbygge allianser;

-*nasjonalt*; nytt toåring masterprogram i energi og energiplanlegging (parallell til femårige, integrerte siv.ing.program i energi og miljø) som vil ha sitt naturlige rekrutteringsgrunnlag fra de nasjonale høgskolende bachelor i ingeniørfag-programmer

-*nordisk*; nytt toåring masterprogram i Maritime Engineering innenfor Nordic Five Tech-samarbeidet mellom NTNU og de nordiske samarbeidsuniversitetene

-*internasjonalt*; ny toåring fellesgrad i Embedded Computing Systems; imøtekommelsen av denne konsortiesøknaden og vår deltakelse der er et solid kvalitetsstempel som blir lagt merke til internasjonalt

-å styrke koplinga mellom fremragende forskning og utdanning;

-det foreslåtte studieprogrammet i bærekraftig arkitektur sin kopling til det NTNFinansierte forskningsprosjektet ZEB (Zero Emission Architecture)

-å styrke satsingen med bidrag til utvikling av kompetanse i skolen og skoleledelse;

-det foreslåtte erfaringsbaserte studieprogrammet i pedagogisk-psykologisk rådgiving

Rektoratet ved Studiedirektøren er i kontinuerlig dialog med fakultetene når det gjelder de aktuelle programoppsettene, og vil sammen med fakultetene bidra til at forslagene realiseres i samsvar med de gjeldende kriterier og spesifikasjoner dersom Styret slutter seg til Rektors anbefaling om å tillate de foreslåtte studieprogrammene opprettet fra og med studieåret 2010/2011.

3.3 Hvorfor få endringer?

Som påpekt under punkt 3.1 må det foretas en avveining og prioritering innenfor den begrensede ressursrammen en har å måtte operere innenfor. I tillegg til dette er det grunn til å stille spørsmål om i hvor stor grad vi har ordninger og tilstrekkelige virkemidler herunder økonomiske insentiver som bidrar nok til å foreta de nyetableringer og omstillinger innenfor den samlede studieprogramporteføljen som en kunne ha ønsket seg. Dette gjelder kanskje spesielt med tanke på tverrfaglige og tverrfakultære studietilbud. Et annet sentralt aspekt er behovet for klar faglig ledelsesforankring på alle nivåer tidlig i prosessene og ikke minst underveis ved utviklingen av nye studietilbud. Tilsvarende gjelder naturlig nok med hensyn til horisontal kommunikasjon og forankring underveis i slike prosesser når det gjelder tverrfakultære tiltak. I denne forbindelse er det også et vesentlig vurderings-spørsmål i hvor stor grad det er ønskelig med involvering og styring fra universitetsledelsens side. I alle tilfelle er det helt på det rene at det må være klare sammenhenger mellom de strategiske

visjoner og mål en offisielt vedtar at en skal etterstrebe og de virkemidler en har til disposisjon med henblikk på å få realisert disse målene.

3.4 Strategiske vurderinger, avklaringer og tiltak framover

For å bidra til å sikre de ovenfornevnte, nødvendige sammenhenger mellom mål og virkemidler er det nyttig at det foretas en del kartleggingsarbeid med henblikk på etterfølgende, prinsipielle vurderinger og avklaringer.

Et eksempel på dette er det å få utredet situasjonen vedrørende våre samlede utdanningstilbud innenfor området energi og miljø før en tar stilling til forslaget om nytt, internasjonalt masterprogram i Renewable Energy (jf forslaget fra IVT ved runde 1 i O-sak 6/09 17.06.09). Det er lagt opp til at en FUS-oppnevnt komite skal se nærmere på hvilke læringsmål og samfunnsbehov innenfor dette fagområdet NTNU bør ta mål av seg til å dekke. I denne forbindelse vil vi nødvendigvis måtte se på de eksisterende tilbud og deretter vurdere hvor vidt det er mulig og hensiktsmessig å justere og/eller å slå sammen noen av de eksisterende tilbudene. Et annet aspekt vil være å vurdere hvordan vurderingene i – og vurderingene av - rapporten om tverrfaglighet vil påvirke vurderingene med hensyn til dette viktige fagområdet.

Dette bringer oss over i et annet eksempel på slikt nødvendig kartleggingsarbeid med henblikk på etterfølgende, prinsipielle vurderinger og avklaringer. Og det er altså den påbegynte prosessen angående tverrfaglighet i studieporteføljen. Tverrfaglighets-komiteens (Seip-komiteens) rapport (ePh. 2009/7476-1) belyser nettopp denne tematikken, og Rektoratet har startet arbeidet med en høringsprosess angående disse sentrale utfordringene som denne rapporten reiser og belyser. Det tas sikte på å gjennomføre denne høringsprosessen i løpet av inneværende høstsemester.

På tilsvarende måte som når det gjelder fornybar energi vil det tidligere lanserte forslaget om nytt masterprogram i audiologi også måtte vurderes nærmere i lys av vurderingene i - og høringsrundens vurderinger av - rapporten om tverrfaglighet.

Rektoratet har satt økt fokus på undervisningsledelse, og vårt opplegg for de årlige fakultetsvise kvalitetsmeldingene er under stadig forbedring. Dette sammen med den påbegynte implementeringen av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket og det økte fokuset på læringsmål som det innebærer, er alle sentrale tiltak som vil bidra til øke så vel fagmiljøenes respektive identiteter som vår felles NTNU-identitet. Videre vil dette forhåpentligvis også bidra til en økt bevissthet med tanke på hva vi faktisk vil med vår samlede studieprogramportefølje.

Vedlegg:

-Notat av 02.07.09 til fakultetene, forv.utvalga og Utd.utv. ang. fakultetenes oppfølginger i Rektors O-sak 6/09 i Styret 17.06.09. O-6/09: http://www.ntnu.no/styret/saker_prot/17.06.09web/O-6.09.pdf

-[Fakultetenes endelige forslag](#) om opprettelse av nye studieprogram og nedleggelse av eksisterende studieprogram med hensyn til studieåret 2010/2011 og forvaltningsutvalgenes uttalelser til disse

-Revidert kravspesifikasjon av juni 2009 for utvikling og etablering av nye studieprogram (KVASS-lenke; <http://www.ntnu.no/utdanningskvalitet/dok/KravSpekNyeStProg.pdf>)

-Opptaksrammefordelingssaken for inneværende studieår 2009/2010 som gir [oversikt over hele vår studietilbudsportefølje](#); http://www.ntnu.no/styret/saker_prot/04.12.08web/82.08.pdf (S-82/08).